

การรักษาภาวะเต้านมอักเสบในโคนมระยะรีดนม

ศุภรัตน์ บุญยยาตรา*

*ภาควิชาคลินิกสัตว์บริโภคน คณะสัตวแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ ภาวะเต้านมอักเสบในโคนม คือภาวะที่เกิดกระบวนการอักเสบของเต้านมโดยมักมีสาเหตุมาจากการติดเชื้อจุลินทรีย์ชนิดต่างๆ เข้าสู่เต้านม เชื้อจุลินทรีย์ที่มักพบเป็นสาเหตุของภาวะเต้านมอักเสบ และมักพิจารณาให้การรักษา ได้แก่ สเตาฟิโลค็อกคัส ออเรียส สเตรีปโตค็อกคัส แอกาแล็คเตีย เชื้อแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์ม เชื้อแบคทีเรียกลุ่มโคแอกกูเลสเนเกทีฟ สเตาฟิโลค็อกคัส และสเตรีปโตค็อกคัส ยูเบอร์ิส วิธีการรักษาต่างๆ ได้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อควบคุมภาวะติดเชื้อเข้าสู่เต้านม และลดความสูญเสียที่เป็นผลมาจากเต้านมอักเสบทั้งแบบแสดงอาการและไม่แสดงอาการ การรักษาโดยใช้ยาต้านจุลินทรีย์เป็นวิธีการรักษาที่นิยมทำกันทั่วไป เนื่องจากอัตราการหายมักขึ้นอยู่กับเชื้อจุลินทรีย์สาเหตุ การรักษาเต้านมอักเสบจึงควรอ้างอิงผลการวินิจฉัยทางจุลชีววิทยา ถ้าหากการตัดสินใจในการรักษาจำเป็นต้องทำก่อนทราบผลการวินิจฉัยทางจุลชีววิทยา เช่นในกรณีของภาวะเต้านมอักเสบแบบเฉียบพลัน หลักการของเวชศาสตร์เชิงประจักษ์ควรนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับข้อมูลของฟาร์มเพื่อพิจารณาหาวิธีการรักษาที่เหมาะสม วิธีการรักษาเต้านมอักเสบที่นิยมทำกันบางวิธี เช่น การรีดนมออกจากเต้านมที่อักเสบบ่อยครั้ง และการใช้ฮอร์โมนออกซิโตซิน มีรายงานที่สนับสนุนในปริมาณจำกัด และควรแนะนำอย่างระมัดระวัง การรักษาเต้านมอักเสบแบบไม่แสดงอาการมักให้ความคุ้มทางเศรษฐกิจต่ำ เพราะมีความสูญเสียเนื่องจากการรักษามาก และให้ผลตอบแทนต่ำ เนื่องจากภาวะเต้านมอักเสบในโคนมเป็นสาเหตุหลักของการใช้ยาต้านจุลินทรีย์ภายในฟาร์มโคนม การรักษาเต้านมอักเสบจึงควรอยู่ภายใต้การดูแลของสัตวแพทย์เสมอ

คำสำคัญ : การรักษา, ภาวะเต้านมอักเสบ, ระยะรีดนม, โคนม